

SAOPŠTENJE 125/2023

Datum objave:
20.09.2023.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Drugi kvartal 2023.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za drugi kvartal 2023. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

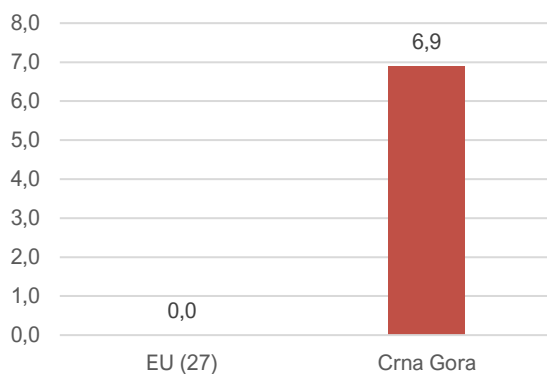
Bruto domaći proizvod Crne Gore u drugom kvartalu 2023. godine iznosio je 1 689,4 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1 423,5 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u drugom kvartalu 2023. godine iznosila je 6,9%.

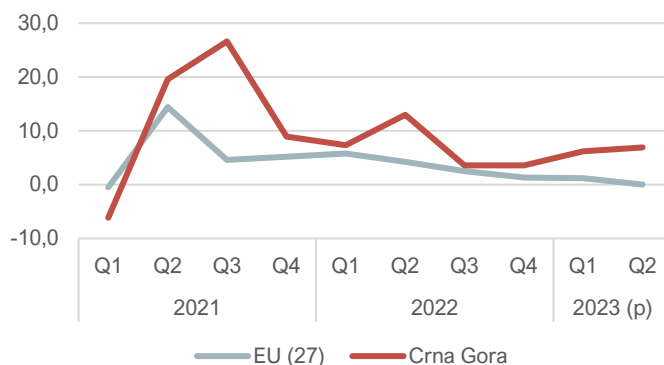
Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IIQ 2023 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	1 689,4
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	1 522,2*
Stopa nominalnog rasta, %	18,7
Stopa realnog rasta, %	6,9

Grafik 1. Stope realnog rasta za IIQ 2023, u %

Grafik 2. Stope realnog rasta IQ 2021 - IIQ 2023, u %

* Ispravljen podatak. Prethodno publikovana vrijednost 1 423,5 se odnosila na IIQ 2022. godine.

Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIQ 2022	IIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 356 453	1 541 522
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 111 544	1 255 300
1.2	1.2 Potrošnja države	244 909	286 222
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	350 887	341 481
3	3 Promjene u zalihama	217 885	208 461
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-501 737	-402 079
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	658 845	786 766
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 160 582	1 188 845
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 423 489	1 689 386

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

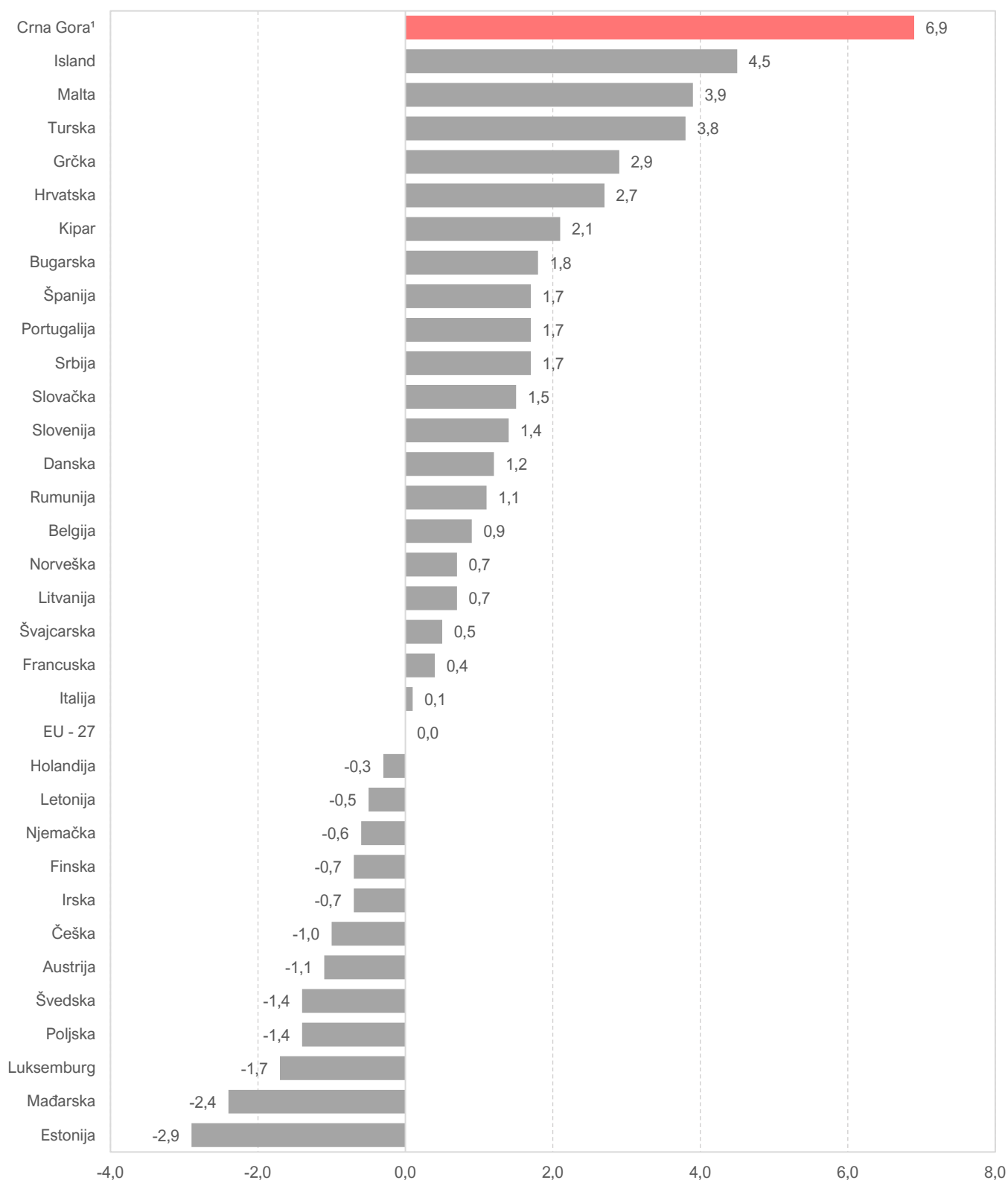
Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIQ 2022	IIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	95,3	91,2
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	78,1	74,3
1.2	1.2 Potrošnja države	17,2	16,9
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	24,6	20,2
3	3 Promjene u zalihama	15,3	12,3
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-35,2	-23,8
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	46,3	46,6
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	81,5	70,4
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IIQ 2022	IIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 246 000	1 434 533
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 011 815	1 182 185
1.2	1.2 Potrošnja države	234 185	252 348
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	300 075	341 258
3	3 Promjene u zalihama	156 110	141 409
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-416 749	-395 019
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	571 795	766 816
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	988 544	1 161 835
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 285 436	1 522 180

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IIQ 2022	IIQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	96,9	94,2
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	78,7	77,7
1.2	1.2 Potrošnja države	18,2	16,6
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	23,3	22,4
3	3 Promjene u zalihama	12,1	9,3
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-32,4	-26,0
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	44,5	50,4
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	76,9	76,3
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled stopa realnog rasta BDP-a za IIQ 2023, u %

¹ Stopa realnog rasta izračunata je na osnovu cijena istog kvartala prethodne godine

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2019-2023 (Sl. list CG br. 07/19) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Uprava prihoda i carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Uprave prihoda i carina

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave prihoda i carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)